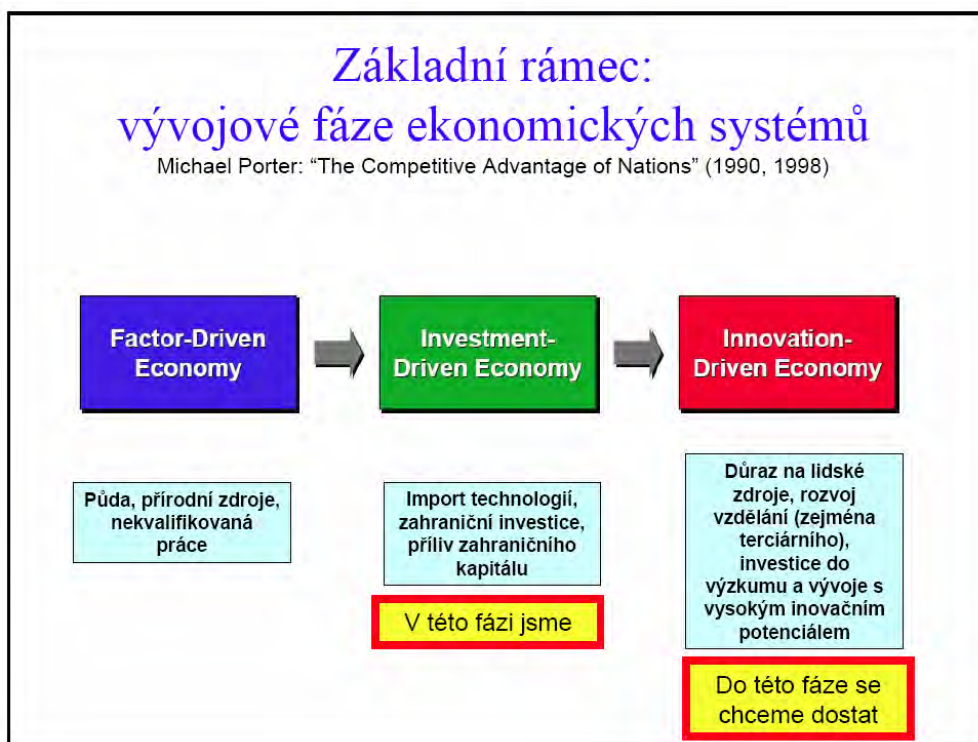

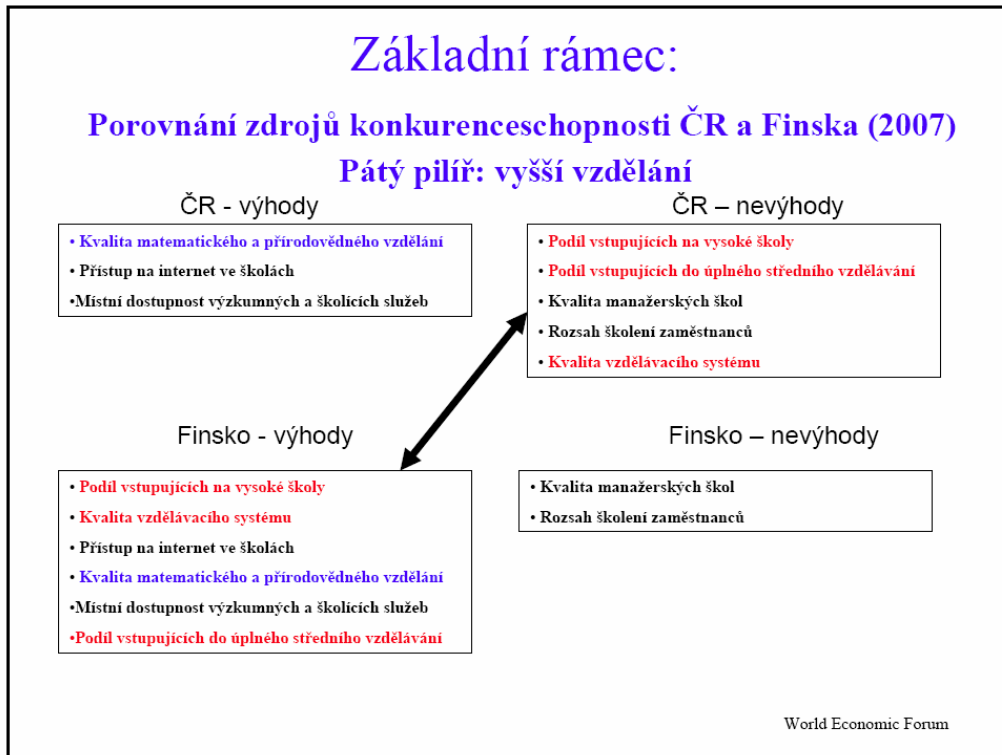
Sekce D

Lidské zdroje pro výzkum a inovace

Úvodní slovo přednesl moderátor sekce prof. Petr Matějů.

Sekce D zahájila diskusi srovnáním základních pilířů konkurenceschopnosti ČR a zemí, které jsou v tomto směru na předních místech (zejména Finsko), aby si tím vytvořila určitý model, vůči kterému směřovala základní doporučení:

A. Základní a střední vzdělávání:

Hlavní teze: naše školská soustava pod vysokými školami nefunguje dostatečně jako výtah talentů do vysokých škol a nemotivuje žáky dále se učit a objevovat, připravovat se na pro-inovační přístup ke vzdělávání již základní školy.

- Kurikulární reforma nestačí, je třeba změnit i strukturu středního školství.
- Je nutné vyřešit problém časně sociální selekce do různých vzdělávacích drah (víceletá gymnázia) – ztráty na talentech příliš časnou selekcí jsou veliké.
- Střední vzdělání ve větší míře chápat jako přípravu na další studium než jako přípravu na povolání.
- Snížit podíl žáků středních škol procházejících úzce definovanou odbornou přípravou na povolání (i v těchto školách zvýšit podíl všeobecného vzdělání).
- Rozšířit segment středního školství s vyšším podílem všeobecného vzdělání (lycea).
- Ve školách i mimo školy posílit programy pro „inovační“ aktivity dětí (vlastní projekty, soutěže).
- Reformovat přípravu pedagogů, zatím spíše negativní výběr, slabá motivace.
- Motivovat učitele a postavit fungující kariérní řád, hodnotit ty, kteří dobře učí.
- Přidaná hodnota školy – měřit kompetence dětí na začátku uprostřed a na konci a podle toho hodnotit školy, ředitele i učitele.

- Zlepšit přístup žáků k ICT doma i ve škole.

B. Pokud jde o vysoké školství, sekce doporučuje sledovat následující hlavní cíle:

- Zvýšit **efektivitu** systému terciárního vzdělávání (a jeho celkovou konkurenceschopnost).
- Urychlit přechod **od elitářského k masovému terciárnímu vzdělání**.
- Dosáhnout větší a **plnohodnotné** (nikoli pouze formální) **diverzifikace**.
- Transformovat současný systém limitovaný nabídkou vzdělávacích příležitostí ("supply-driven") na **systém tažený poptávkou** ("demand-driven") po terciárním vzdělávání.
- V zájmu zvýšení zainteresovanosti škol i studentů na vyšší kvalitě poskytovaného vzdělání je nutné zvýšit **podíl soukromých zdrojů** na financování VŠ (podniky, spoluúčasť studentů formou odloženého školného).
- Zvýšit **participaci** na terciárním vzdělávání, zmenšit sociální nerovnosti v participaci, zvýšit **aspirace** na VŠ vzdělání v dosud znevýhodněných sociálních skupinách (zvýšit vzestupnou mobilitu).
- Posílit citlivost vysokého školství na změny na **trhu práce** (nejen domácího).
- Vytvořit silnější **partnerství mezi VŠ, průmyslem a inovačním podnikáním** → posílit inovační potenciál výzkumu na vysokých školách.

K tomu bude zapotřebí:

- **Na jedné straně vytvořit silný segment profesionálního vzdělávání** a současně podpořit vznik "výzkumných univerzit".
- **Do systému profesionálního vzdělávání integrovat VOŠ připravené na takovou transformaci**, ostatní VOŠ motivovat jít stejným směrem.
- **Vytvořit jeden vnitřně diferencovaný systém akreditací** (specifická kritéria pro různé segmenty TV).
- **Přehodnotit a reformovat současný systém habilitací** (vytvořit podmínky pro flexibilnější systém akademických kariér, snížit vliv věku na akademické kariéry).
- Připravit a implementovat **fundamentální reformu samosprávy a řízení VŠ**:
  - vytvořit prostor pro uplatnění **většího vlivu externích aktérů** (celostátních i regionálních stakeholders) v ustanovování vedení VŠ (proměna role senátů a správních rad);
  - rektorům zvoleným novým systémem dát větší pravomoci pro uplatňování **strategického řízení VŠ**, posílit odpovědnost rektorů za vývoj VŠ vůči vnějším partnerům a klientům („stakeholders“).

- **Zachovat, ale doladit normativní systém financování z veřejných prostředků** (aktualizovat koeficienty, celý systém zjednodušit, zefektivnit a více podřídít ekonomickým cílům a potřebě zvýšit citlivost VŠ vůči trhu práce a poptávce po oborech, i v rámci normativního financování umožnit VŠ dosahovat strategických cílů).
- Po celkové reformě systému řízení **poskytnout rektorům a správním radám větší pravomoci v určení priorit v alokaci veřejných prostředků.**
- **Zvýšit podíl soukromých zdrojů na financování VŠ :**
  - a) zavedení **spoluúčasti** studentů nebo absolventů;
  - b) získat více zdrojů **ze spolupráce s průmyslem** a inovačním podnikáním.
- **Zvýšit podíl veřejných prostředků směřujících do systému terciárního vzdělávání přes studenty** (finanční pomoc studentům: stipendia, půjčky).
- **Vyřešit financování soukromých VŠ** (odpočet od základu daně nebo příspěvek).
- **Vytvořit daňové incentivy** pro firmy participující na výzkumu společně s univerzitami.
- **Zvýšit celkovou míru participace** (podle údajů OECD stále nízká) – **vazba na diversifikaci.**
- Vyvinout strategie směřující k růstu aspirací na VŠ vzdělání na počátku vzdělávací dráhy, tj. **koordinovat reformy terciárního a sekundárního vzdělání.**
- Zavést účinný **systém finanční pomoci studentů, odpoutat závislost studentů na výchozí rodině** (rozšířit současný systém stipendií, zavést studentské granty a půjčky, spoření na vzdělání, usnadnit zaměstnávání studentů).
- Výrazně posílit **roli doktorských studií** – finance, vybavení, napojení na výzkum.

C. Práce s výzkumnými pracovníky, kteří již opustili formální vzdělávací systém

V následných debatách je třeba se zaměřit také na podporu těch, kteří již prošli formálním vzděláváním (včetně doktorských studií) a pracují ve výzkumu jak v akademickém tak podnikovém sektoru, neboť v případě, kdy jim není umožněn další rozvoj a práce v atraktivním prostředí, tito lidé opouštějí Českou republiku a veřejné prostředky vložené do jejich vzdělání se české ekonomice nevracejí.

Jedná se v první řadě o další vzdělávání, ale rovněž podporu stáží, stipendií, hostování, zapojení do mezinárodních výzkumných týmů, vstupů do informačních databází, účasti na mezinárodních akcích a síťování, dále pak přivedení zahraničních uznávaných vzorů ke spolupráci v ČR.

Závěr: reformu vysokého školství připravovanou v rámci Bílé knihy terciárního vzdělávání propojit s reformou výzkumu a vývoje – viz diagram.

Propojení reformních cílů a strategií

